

співставлення цілого ряду обставин. Особливе ставлення до певних політичних партій може мати прояв у позитивних чи негативних: виступах, публікаціях, висловлюваннях, використанні атрибутики партій тощо. Важливо зазначити, що прояви ставлення до певних політичних партій може бути відкритим, або скритим (завуальованим).

ТОДОЩАК О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
декан судово-адміністративного факультету,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Проблематика захисту персональних даних неоднозначно сприймається науковою спільнотою, оскільки, з одного боку розглядається як важливий прояв недоторканності приватного життя, який, безумовно, має отримати належний захист, а з іншого, — поступово формується усвідомлення необхідності прийняття значно більшого ступеня відкритості за сучасного розвитку інформаційних технологій, активізації громадянського суспільства, формування і використання численних інформаційних баз як на державному, так і на недержавному рівні.

Законодавство визначає персональні дані як відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована. Достатньо широке визначення персональних даних дає змогу до таких віднести інформацію про будь-які сфери життя людини. Первинними джерелами відомостей про фізичну особу є видані на її ім'я документи, підписані нею документи, відомості, які особа надає про себе. Але, слід зазначити, що законодавством України не встановлено і не може бути встановлено чіткого переліку відомостей про фізичну особу, які є персональними даними, задля можливості застосування положень Закону України «Про захист персональних даних» до різноманітних ситуацій, в тому числі при обробці персональних даних в інформаційних (автоматизованих) базах та картотеках персональних даних, що можуть виникнути у майбутньому, у зв'язку зі зміною в технологічній, соціальній, економічній та інших сферах суспільного життя. При цьому, усі дії з персональними даними охоплюються поняттям «обробка персональних даних», під чим Закон розуміє збирання, реєстрацію, накопичення, зберігання, адаптування, зміну, поповнення,

використання і поширення (розповсюдження, реалізацію, передачу), знособлення, знищення відомостей про фізичну особу. Відповідно, порушення щодо дотримання режиму збору, використання і поширення персональних даних, мають безпосередній зв'язок із процесом обробки персональних даних.

Необхідність у захисті та охороні прав суб'єкта персональних даних виникає тоді, коли існує невиконання юридичного обов'язку або зловживання правом, а також у разі виникнення перешкод до їх здійснення або спору про наявність самого права чи обов'язку. Діяльність, спрямована на усунення перешкод у здійсненні прав і обов'язків, у тому числі спорів, на боротьбу з невиконанням обов'язків і зловживанням правом, становить зміст охорони та захисту. Самі поняття «охорона» та «захист» за своїм змістом є неозначеними. Під охороною розуміють профілактичні заходи, які здійснюються державними органами шляхом попередження порушень прав громадян, а також з усунення різних перешкод для реалізації цих прав. Під захистом мається на увазі примусовий (щодо зобов'язаної сторони) спосіб здійснення порушеного права з метою його поновлення. Таким чином, охорона охоплює заходи, які застосовуються до порушення права, а захист — заходи, які застосовуються після порушення для поновлення порушеного права [1, с. 144].

Спеціальним суб'єктом притягнення до адміністративної відповідальності є Державна служба України з питань захисту персональних даних (далі — ДСЗПД), який здійснює контроль за додержанням законодавства про захист персональних даних. Відповідно до п.п. 14 п. 3 Положення про Державну службу України з питань захисту персональних даних, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 р. № 390, ДСЗПД, контроль здійснюється шляхом проведення виїзних та безвиїзних перевірок володільців та (або) розпорядників баз персональних даних, а його наслідком може стати скасування адміністративного протоколу. Така діяльність є лише однією із стадій провадження у справі про притягнення до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про захист персональних даних, оскільки, згідно із ст. 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення, накладення санкцій за таке правопорушення здійснюється виключно районними, районними у місті, міськими чи міськрайонними судами

Слід звернути увагу, що відповідно повноваженнями складання адміністративного протоколу про порушення законодавства про захист персональних даних наділений і Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, проте, профільний закон не містить процедурних положень.

Характеризуючи особливості порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про захист персональних даних, слід звернути увагу на те, що ДСЗПД вживає

заходів реагування, як правила, ґрунтуючись на скаргах фізичних осіб. Саме на підставі розгляду скарги володільца (або розпорядника) баз персональних даних може бути включено до Плану перевірок дотримання вимог законодавства про захист персональних даних на відповідний період.

Власне адміністративна відповідальність може наставати у випадку, коли володіцьці (або розпорядники) баз персональних даних не відреагував на припис про усунення виявлених порушень і лише за наявності рішення суду.

Список використаних джерел

1. Бойко І. Охорона і захист персональних даних адміністративно-правовими засобами / І. Бойко // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. праць. 2011. № 4 (67). С. 144-152.

НЕУГОДНІКОВ А. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
декан факультету цивільної та господарської юстиції,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЮСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Люстрація є неоднозначним засобом зміни режиму правління на шляху до демократичних цінностей. Саме значення терміну «люстрація» (від лат. *lustratio* — «очищення за допомогою жертвопринесень») — очищення поліції, уряду, судів та інших найважливіших державних інститутів від людей, причетних до порушень прав людини, свідчить, що її застосування припускає можливість поширення на широке коло осіб, навіть тих, хто безпосередньо не вчиняв протиправних дій. Відтак, люстрація є радикальним політичним заходом, який має значний оздоровчий вплив на владу, але потенційно може необґрунтовано завдати шкоди окремим особам, обмежуючи їхнє право на участь в управлінні державою або здійсненні певної професійної діяльності. Мінімізувати негативні аспекти люстрації можливо за умови чіткого нормативного закріплення категорій осіб, що підпадають під люстраційну перевірку, критеріїв їх люстрації та дотримання законодавчо встановленої процедури.

В Україні паведені аспекти люстрації врегульовано Законом України «Про очищення влади» [2] (про люстрацію), прийнятий Верховною